

**Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2007**

**Slovenská agentúra
životného prostredia**

Požiar je každé nežiadúce horenie, pri ktorom vznikajú škody na majetku, životnom prostredí alebo ktorého následkom je usmrtená alebo zranená fyzická osoba alebo uhynuté zviera; požiar je tiež nežiadúce horenie, pri ktorom sú ohrozené životy alebo zdravie fyzických osôb, zvieratá, majetok alebo životné prostredie.

§ 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi

• HAVÁRIE A ŽIVELNÉ POHROMY

Havarijné zhoršenie kvality vôd

V porovnaní s predchádzajúcim rokom podľa štatistik SIŽP došlo k zvýšeniu počtu udalostí, ktoré zhoršili kvalitu povrchových a podzemných vôd a v roku 2007 bolo zaevidovaných 157 mimoriadnych ohrození vôd (MOV).

Tabuľka 250. Mimoriadne zhoršenia alebo ohrozenia kvality vôd (MOV)

Rok	Počet evidovaných MOV SIŽP	Mimoriadne ohrozenie vôd (MOV)					
		Povrchových			Podzemných		
		Celkový počet	Vodárenské toky a nádrže	Hraničné toky	Celk. počet	Znečistenie	Ohrozenie
1994	121	82	5	7	39	10	29
1995	129	73	5	11	56	8	48
1996	117	71	1	10	46	7	39
1997	109	63	0	6	46	14	32
1998	117	66	2	1	51	10	41
1999	98	61	2	9	37	3	34
2000	82	55	2	9	27	3	24
2001	71	46	1	4	25	1	24
2002	127	87	1	6	40	5	35
2003	176	134	2	3	42	0	42
2004	137	89	1	10	48	11	37
2005	119	66	2	5	53	2	51
2006	151	94	0	3	57	6	51
2007	157	97	1	4	60	4	56

Zdroj: SIŽP

Z hľadiska druhu látok škodiacich vodám (LŠV) sa na zhoršení kvality vôd aj v roku 2007 najväčšou mierou podieľali ropné látky a to až v 76 prípadoch (48,7 %), odpadové vody v 24 prípadoch (15,2 %) a v 26 prípadoch (16,5 %) nebola zistená znečisťujúca látka. V menšom počte majú na MOV podiel aj exkrementy hospodárskych zvierat v 12 prípadoch (7,6 %), nerozpustné látky, žieraviny, pesticídy a iné toxické látky.

Tabuľka 251. Vývoj v počte MOV podľa druhu látok škodiacich vodám (LŠV)

Druh látok škodiacich vodám:	1994	1996	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ropné látky	63	69	54	33	40	64	59	70	63	69	76
Žieraviny	3	5	5	2	2	5	3	1	0	3	4
Pesticídy	1	1	1	0	0	1	0	3	0	2	0
Exkrementy hospodárskych zvierat	9	14	7	5	4	9	21	15	14	14	12
Silážne šfavy	0	1	2	4	0	2	1	1	0	0	0
Priemyselné hnojivá	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Iné toxické látky	5	1	6	12	5	3	3	0	4	4	5
Nerozpustné látky	4	4	1	5	2	6	11	3	4	3	3
Odpadové vody	6	6	6	10	10	17	35	20	10	28	24
Iné látky	13	9	4	2	1	3	7	10	8	6	7
Látky škodiace vodám u ktorých sa šetrením nepodarilo zistiť druh	17	7	12	9	7	17	35	14	10	22	26

Zdroj: SIŽP

V roku 2007 nedošlo k žiadnemu mimoriadnemu zhoršeniu vôd mimo územia SR. Na MOV sa stabilne značným percentom podieľajú nezistení pôvodcovia (30,6 %) a tzv. cudzie organizácie (10,8 %).

Tabuľka 252. Prehľad o MOV vzniknutých mimo SR, spôsobených cudzími organizáciami, resp. s nezisteným pôvodcom

Rok	MOV spôsobené alebo vzniknuté (počet)					
	Mimo územia SR		Cudzími organizáciami		Nezisteným pôvodcom	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
1994	2	1,7	2	1,7	44	36,4
1995	5	3,9	3	2,3	28	21,7
1996	3	2,6	3	2,6	23	19,7
1997	1	0,5	6	5,5	20	18,4
1998	0	0	7	6	28	23,9
1999	3	3,1	3	3,1	27	27,6
2000	5	6,1	1	1,2	28	34,1
2001	0	0	3	4,2	16	22,5
2002	1	0,7	4	3,1	35	27,5
2003	2	1,1	8	4,5	52	29,5
2004	7	5,1	8	5,8	36	26,3
2005	3	2,5	15	12,6	33	27,7
2006	1	0,6	13	8,6	46	30,5
2007	0	0	17	10,8	48	30,6

Zdroj: SIŽP

Tabuľka 253. Prehľad najzávažnejších MZV

Rok	Dátum	Miesto vzniku, objekt	Príčina vzniku havárie	Následky havárie
2007	29.7.2007	Kanál Váhu pri VE Dubnica	Znečistenie vody Hg-N-NO ₂	Úhyn cca 5,1 tony rýb
	05.9.2007	VN Liptovská Mara	Úhyn fytoplanktónu	Úhyn cca 30 ton pstruhov

Zdroj: SIŽP

Najčastejšou príčinou vzniku MZV v roku 2007, tak ako aj v predchádzajúcich rokoch, bol ľudský faktor a nevyhovujúci technický stav zariadenia, resp. objektu, v ktorom sa používali nebezpečné látky. Zvýšil sa aj počet MOV spôsobený dopravou (50) a prepravou LŠV (4).

Tabuľka 254. Prehľad o príčinách vzniku MZV evidovaných SIŽP

MZV podľa príčiny ich vzniku												
Rok	Ľudský faktor	Nevyhovujúci stav zariadenia v dôsledku			Mimoriadna udalosť		Poveternostné vplyvy	Doprava a preprava		MZV vzniklo mimo územia SR	Iná	Nezistená
		nedostatočnej údržby a náhradných dielov	nevhodného technického riešenia	nedostatočnej kapacity skl. objektu	požiar	výbuch		doprava	preprava LŠV			
1997	35	10	4	0	0		4	28		1	13	13
1998	29	10	4	1	0	1	1	24	9	0	15	23
1999	20	6	11	2	0	0	5	14	6	3	15	16
2000	14	7	5	1	0	1	3	11	1	5	14	19
2001	15	4	9	1	0	1	0	9	1	0	18	0
2002	17	8	11	6	1	0	5	28	6	0	21	24
2003	43	14	12	3	1	3	12	28	2	2	19	37
2004	16	9	8	4	3	0	5	19	2	7	37	27
2005	21	6	13	5	2	0	1	40	5	3	7	16
2006	30	7	13	5	2	2	4	38	6	1	20	23
2007	32	5	12	6	0	4	3	50	4	0	10	31

Zdroj: SIŽP

Havarijné zhoršenie kvality ovzdušia

V roku 2007 bola na Útvare inšpekcie ochrany ovzdušia SIŽP zaevidovaná len jedna udalosť vedúca k zhoršeniu kvality ovzdušia. Trendy v počtoch mimoriadnych zhoršení, resp. ohrození kvality ovzdušia (MOO) evidovaných SIŽP uvádzajú nasledujúce tabuľky.

Tabuľka 255. Trendy v počte MOO

Rok	Počet evidovaných udalostí	Mimoriadne zhoršenie alebo ohrozenie kvality ovzdušia (MOO)	
		Zhoršenie	Ohrozenie
1995	9	8	1
1997	7	7	-
1998	5	5	-
1999	3	3	-
2000	4	3	1
2001	1	1	-
2002	4	4	-
2003	3	3	-
2004	1	1	-
2005	5	5	-
2006	8	8	-
2007	1	1	-

Zdroj: SIŽP

Tabuľka 256. Trendy v počte MOO podľa druhu látok

Druh látok	1996	1997	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SO ₂	2	2	1	2	1	1	-	1	*	1	1
NO _x	2	2	1	1	1	1	-	1	*	1	1
TZL	2	1	1	2	1	1	2	1	1*	3	1
CO	2	1	1	1	1	-	1	1	*	4	1
Corg	2	1	1	1	-	-	-	1	*	2	-
H ₂ S	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NH ₃	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Chlór	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-
Vysoko-pecný plyn	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
HCl	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
CO ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

Zdroj: SIŽP

Tabuľka 257. Prehľad najzávažnejších udalostí (havárií) vedúcich k mimoriadnemu zhoršeniu alebo ohrozeniu kvality ovzdušia

Rok	Dátum	Miesto vzniku, objekt	Príčina vzniku havárie	Následky havárie
2007	24.03.07	SLOVALCO a.s. Žiar nad Hronom, Prevádzka Anódka - AN	K požiaru došlo v dôsledku zvýšenej teploty spalin v potrubí vypaľovacej pece	Nadmerný únik emisií do ovzdušia. SO ₂ , NO _x , TZL, CO, F, HF, dechty

Zdroj: SIŽP

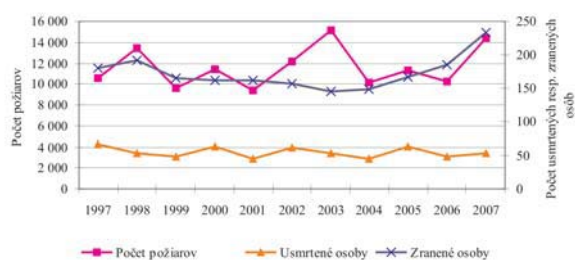
Požiarovosť

V roku 2007 bolo v SR zdokumentovaných 14 366 požiarov (oproti roku 2006 ich počet stúpol o 4 106), pri ktorých bolo usmrtených 53 osôb a 234 bolo zranených, čo predstavuje najvyšší počet zranených osôb v období rokov 1997 - 2007. Priame materiálne škody dosiahli 1 413 570,8 tis. Sk, pričom výška uchránených hodnôt bola vyčíslená na 5 515 255 tis. Sk.

Z hľadiska škôd vzniknutých požiarimi v jednotlivých odvetviach hospodárstva **najviac požiarov vzniklo opäť v poľnohospodárstve** - 3 018, s priamymi materiálnymi škodami cca 53,3 mil Sk, s 2 usmrtenými a 7 zranenými osobami. Na druhom mieste sa v požiarnej štatistike z hľadiska počtu vzniknutých požiarov umiestnilo **bytové hospodárstvo** s 2 048 požiarimi, pri ktorých bolo usmrtených 37 osôb a priame hmotné škody dosiahli hodnotu 169,2 mil.Sk. Najnižší počet požiarov bol zaznamenaný v sektore **obchodu**, kde bol počet požiarov 133 s priamymi hmotnými škodami 24,2 mil.Sk.

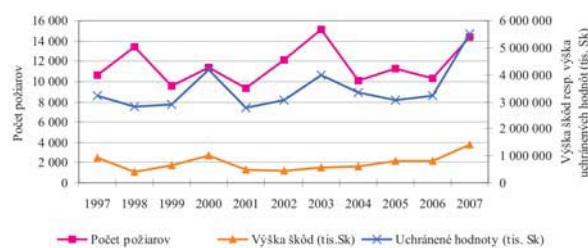
Z hľadiska územnosprávneho členenia, **najviac požiarov** vzniklo v roku 2007 v Košickom kraji (2 872) a **najmenej** v Trenčianskom kraji (1 079). **Najvyššie škody** v dôsledku požiarovosti vznikli v Žilinskom kraji (450 715,4 tis. Sk) a **najmenšie** v Trenčianskom kraji (66 276,5 tis. Sk).

Graf 260. Vzťah medzi počtom požiarov a počtom usmrtených, resp. zranených osôb

Zdroj: P HaZZ MV SR

Graf 261. Vzťah medzi počtom požiarov a výškou škôd, resp. výškou uchránených hodnôt

Zdroj: P HaZZ MV SR

Tabuľka 258. Požiarovosť v prírodnom prostredí

Rok	Prírodné prostredie, z toho:	Počet požiarov	Škoda (tis. Sk)	Usmrtení	Zranení
2007	obilie na koreni	43	4 896,5	1	1
	stohy slamy a slama pri stohovaní	131	9 529,4	0	0
	stohy krmovín	26	586,7	0	1
	slama na poli a strnisko	416	3 347,0	0	1
	zber krmovín na poli	19	200,6	0	0
	trávnatý porast a úhor	3 892	7 588,4	0	2
	medza a násypy	266	787,5	0	0
	sad, park, záhrada a vinohrad	298	1 798,1	1	3
	lesy a kosodrevina	463	158 016,3	1	5
	priestory kempingov	2	10,0	0	0
	iné	901	51 265,2	0	6

Zdroj: P HaZZ MV SR

Povodne

V roku 2007 celkovo bolo povodňami postihnutých 60 obcí a miest. Následkami povodní bolo postihnutých celkom 2 277 obyvateľov, z toho muselo byť evakuovaných 37 osôb.

Celkové náklady a škody spôsobené povodňami v SR v roku 2007 boli vyčíslené na 125,107 mil. Sk, z toho náklady na záchranné práce boli 9,137 mil. Sk a na zabezpečovacie práce 3,393 mil. Sk.

Na majetku vznikli spolu škody vo výške 74 912 tis. Sk, z toho škody na majetku obyvateľov boli 6 792 tis. Sk, na majetku obcí 54 900 tis. Sk, vyšších územných celkov (VÚC) 13 220 tis. Sk. Došlo k poškodeniu a narušeniu protipovodňových opatrení na vodných tokoch kde vznikli škody vo výške 34 665 tis. Sk.

Hlavným cieľom projektu POVAPSYS je zlepšenie kvality života obyvateľstva Slovenska, najmä v povodňami ohrozených oblastiach pomocou nástroja, ktorý prostredníctvom hydrometeorologických informácií, predpovedí, varovaní a výstrah pomôže výraznejšie znížiť škody spôsobené povodňami, predovšetkým ujmy na zdraví a straty na životoch občanov.

Dosiahnutie spomínaného cieľa predpokladá SHMÚ vybudovaním integrovaného, v maximálne možnej miere automatizovaného, povodňového predpovedného a varovného systému pripraveného aj v budúcnosti postupne prijímať nové technológie, metódy a výsledky zodpovedajúcich výskumných aktivít.

Tabuľka 259. Následky povodní

Rok	Počet povodňou postihnutých sídiel	Zaplavené územia (ha)	Škody pri povodniach (mil. Sk)	Náklady (mil. Sk)		Náklady a škody celkom (mil. Sk)
				Záchranné práce	Zabezpečovacie práce	
1999	682	181 433	4 460,90	58,30	65,10	4 584,30
2001	379	22 993	1 960,60	57,10	32,10	2 049,80
2002	156	8 678	1 525,70	58,10	50,10	1 639,90*
2003	41	744	43,90	5,69	4,20	53,79
2004	333	13 717	1 051,80	37,23	102,93	1 191,96
2005	237	9 237	800,46	67,82	80,64	948,92
2006	512	30 730	2 425,90	180,35	193,4	2 799,64
2007	60	339	109,58	9,14	6,39	125,11

* započítaná je aj suma 6,0 mil. Sk - náklady na postrek proti komárom

Zdroj: MP SR, MŽP SR, VÚVH

RIZIKOVÉ FAKTORY V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

Tabuľka 260. Porovnanie výšky škôd spôsobených povodňami

Rok výskytu povodne	Škody na majetku (tis. Sk)						Náklady a škody spolu
	Celkom	v tom					
		Obyvateľstvo	Obec	Štát	Poľnohospodárstvo	Vodné hospodárstvo	
1999	4 460 896	646 108	635 800	1 410 254	1 691 936	460 661	4 584 300
2000	1 234 191	21 492	137 237	480 242	595 220	225 874	1 298 600
2001	1 960 634	136 568	418 001	1 004 255	382 982	547 526	2 049 836
2002	1 525 713	114 235	247 564	777 050	350 000	449 324	1 639 913
2003	43 906	5 593	22 658	15 655		19 449	53 790
2004	1 051 804	72 970	201 673	97 552		425 738	1 191 973
2005	800 463	52 874	157 427	70 331		296 664	948 916
2006	1 442 988	123 203	324 506	236 550	33 760	982 910	2 799 644
2007	74 912	6 792	54 900	0	4 350	30 315	125 107

Zdroj: MP SR, MŽP SR, VÚVH

